

TÜHİS

ÜYESİ İŞYERLERİNDE

2013 ÇALIŞMA İSTATİSTİKLERİ

TÜHİS

**TÜRK AĞIR SANAYİİ VE HİZMET SEKTÖRÜ KAMU İŞVERENLERİ SENDİKASI
ANKARA-HAZİRAN 2014**

TÜHİS ÜYESİ İŞYERLERİNDE 2013 YILI ÇALIŞMA İSTATİSTİKLERİ

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

A) İSTATİSTİĞİN KAPSAMI.....	2
1- Avcılık, Balıkçılık, Tarım ve Ormancılık İşkolu.....	2
2- Gıda Sanayi İşkolu.....	2
3- Petrol, Kimya, Lastik, Plastik ve İlaç İşkolu.....	2
4- Ağaç ve Kağıt İşkolu.....	2
5- İletişim İşkolu.....	2
6- Basın, Yayın ve Gazetecilik İşkolu.....	2
7- Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar İşkolu.....	2
8- Metal İşkolu.....	3
9- İnşaat İşkolu.....	3
10- Taşımacılık İşkolu.....	4
11- Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı, Ardiye ve Antrepoculuk İşkolu.....	4
12- Sağlık ve Sosyal Hizmetler İşkolu.....	4
13- Konaklama ve Eğlence İşleri İşkolu.....	4
14- Savunma ve Güvenlik İşkolu.....	4
B) İSTATİSTİĞİN TÜRKİYE GENELİNDEKİ YERİ.....	5-6

İKİNCİ BÖLÜM

İSTİHDAMIN YAPISI.....	7
I- İşçilerin Aylara Göre Dağılımı.....	7-8
II- İşgücü Devir Hızı.....	9-10
III- İşçilerin Kıdem Yılları.....	10-11-12
IV- İş Sürelerinin Dağılımı.....	13-14
V- İşçilerin Sendikal Eğilimleri.....	15-16
VI- İşçilerin Öğrenim Durumları.....	16-17-18
VII- İşçilerin Medeni Durumları.....	19-20
VIII- İşçilerin Yaş Durumları.....	21-22
IX- İşçilerin Cinsiyetleri.....	23-24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜCRET MALİYETİNİN YAPISI VE ORTALAMA ÜCRETLER.....	25
I- Giydirilmiş Ücretin Dağılımı.....	26
II- Ücret Maliyetinin Dağılımı.....	27
III- Birim Ücret Maliyeti.....	28
IV- Ortalama Ücretler.....	29

BİRİNCİ BÖLÜM

İSTATİSTİĞİN KAPSAMI VE TÜRKİYE GENELİNDEKİ YERİ

A) İSTATİSTİĞİN KAPSAMI

2013 yılı istatistik çalışmaları, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununda yer alan 20 işkolunun 14'ünde faaliyet gösteren üye işyerlerimizi kapsamaktadır.

Kapsamdaki üye işyerlerimizin faaliyette buldukları işkollarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

1- AVCILIK, BALIKÇILIK, TARIM VE ORMANCILIK İŞKOLU (1)

- TARIM İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
- ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
- ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ

2- GIDA SANAYİ İŞKOLU (2)

- ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ
- ET VE SÜT KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

3- PETROL, KİMYA, LASTİK, PLASTİK VE İLAÇ İŞKOLU (4)

- MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4- AĞAÇ VE KAĞIT İŞKOLU (6)

- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

5- İLETİŞİM İŞKOLU (7)

- POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6-BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK İŞKOLU (8)

- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

7-TİCARET, BÜRO, EĞİTİM VE GÜZEL SANATLAR İŞKOLU (10)

- TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (İSGÜM)
- TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (VALİLİKLER VE KAYMAKAMLIKLAR)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

8-METAL İŞKOLU (12)

- MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TÜRKİYE ELEKTROMEKANİK SANAYİİ A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- SAĞLIK BAKANLIĞI (YÖNETİM HİZMETLERİ)
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

9- İNŞAAT İŞKOLU (13)

- KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- ADIYAMAN İL ÖZEL İDARESİ
- AFYONKARAHİSAR İL ÖZEL İDARESİ
- AĞRI İL ÖZEL İDARESİ
- AKSARAY İL ÖZEL İDARESİ
- AMASYA İL ÖZEL İDARESİ
- ARDAHAN İL ÖZEL İDARESİ
- ARTVİN İL ÖZEL İDARESİ
- BARTIN İL ÖZEL İDARESİ
- BATMAN İL ÖZEL İDARESİ
- BAYBURT İL ÖZEL İDARESİ
- BİLECİK İL ÖZEL İDARESİ
- BİNGÖL İL ÖZEL İDARESİ
- BİTLİS İL ÖZEL İDARESİ
- BOLU İL ÖZEL İDARESİ
- BURDUR İL ÖZEL İDARESİ
- ÇANAKKALE İL ÖZEL İDARESİ
- ÇANKIRI İL ÖZEL İDARESİ
- ÇORUM İL ÖZEL İDARESİ
- DÜZCE İL ÖZEL İDARESİ
- EDİRNE İL ÖZEL İDARESİ
- ELAZIĞ İL ÖZEL İDARESİ
- ERZİNCAN İL ÖZEL İDARESİ
- GİRESUN İL ÖZEL İDARESİ
- GÜMÜŞHANE İL ÖZEL İDARESİ
- HAKKARİ İL ÖZEL İDARESİ
- İĞDIR İL ÖZEL İDARESİ
- ISPARTA İL ÖZEL İDARESİ
- KARABÜK İL ÖZEL İDARESİ
- KARAMAN İL ÖZEL İDARESİ
- KARS İL ÖZEL İDARESİ
- KASTAMONU İL ÖZEL İDARESİ
- KIRIKKALE İL ÖZEL İDARESİ
- KIRKLARELİ İL ÖZEL İDARESİ
- KIRŞEHİR İL ÖZEL İDARESİ
- KİLİS İL ÖZEL İDARESİ
- KÜTAHYA İL ÖZEL İDARESİ
- MUŞ İL ÖZEL İDARESİ
- NEVŞEHİR İL ÖZEL İDARESİ
- NİĞDE İL ÖZEL İDARESİ
- OSMANİYE İL ÖZEL İDARESİ
- RİZE İL ÖZEL İDARESİ
- SİİRT İL ÖZEL İDARESİ
- SİNOP İL ÖZEL İDARESİ
- SİVAS İL ÖZEL İDARESİ
- ŞIRNAK İL ÖZEL İDARESİ
- TOKAT İL ÖZEL İDARESİ
- TUNCELİ İL ÖZEL İDARESİ
- UŞAK İL ÖZEL İDARESİ
- YALOVA İL ÖZEL İDARESİ
- YOZGAT İL ÖZEL İDARESİ
- ZONGULDAK İL ÖZEL İDARESİ

10- TAŞIMACILIK İŞKOLU (15)

- TCDD İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TÜRKİYE DEMİRYOLU MAKİNALARI SANAYİİ A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TÜRKİYE VAGON SANAYİİ A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TÜRKİYE LOKOMOTİF VE MOTOR SANAYİİ A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

11- GEMİ YAPIMI VE DENİZ TAŞIMACILIĞI, ARDIYE VE ANTREPOCULUK İŞKOLU (16)

- TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- TCDD İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (DENİZ)
- TCDD İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (DOK)
- TCDD İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (LİMAN)

12- SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER İŞKOLU (17)

- SAĞLIK BAKANLIĞI (YÖNETİM HİZMETLERİ)
- SAĞLIK BAKANLIĞI (HALK SAĞLIĞI)
- SAĞLIK BAKANLIĞI (KAMU HASTANELERİ)

13- KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ İŞKOLU (18)

- YALOVA TERMAL İŞLETMESİ

14- SAVUNMA VE GÜVENLİK İŞKOLU (19)

- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI
- MSB AKARYAKIT İKMAL VE NATO POL TESİSLERİ İŞLETME BAŞKANLIĞI

B) İSTATİSTİĞİN TÜRKİYE GENELİNDEKİ YERİ

2013 yılı çalışma istatistikleri; Sendikamız Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (TÜHİS) ile Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası (KAMU-İŞ)'e üye tüm kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan işçilerin %56,3'ünü kapsamakta olup, bu çalışmaya konu edilen üye kuruluşlarımızdaki işçi sayılarının Türkiye Genelindeki toplam işçi sayısı içindeki payları, işkolları itibarıyla aşağıda gösterilmiştir.

TABLO 1
TÜRKİYE GENELİ VE ÜYE İŞYERLERİMİZDE ÇALIŞAN İŞÇİLERİN DAĞILIMI

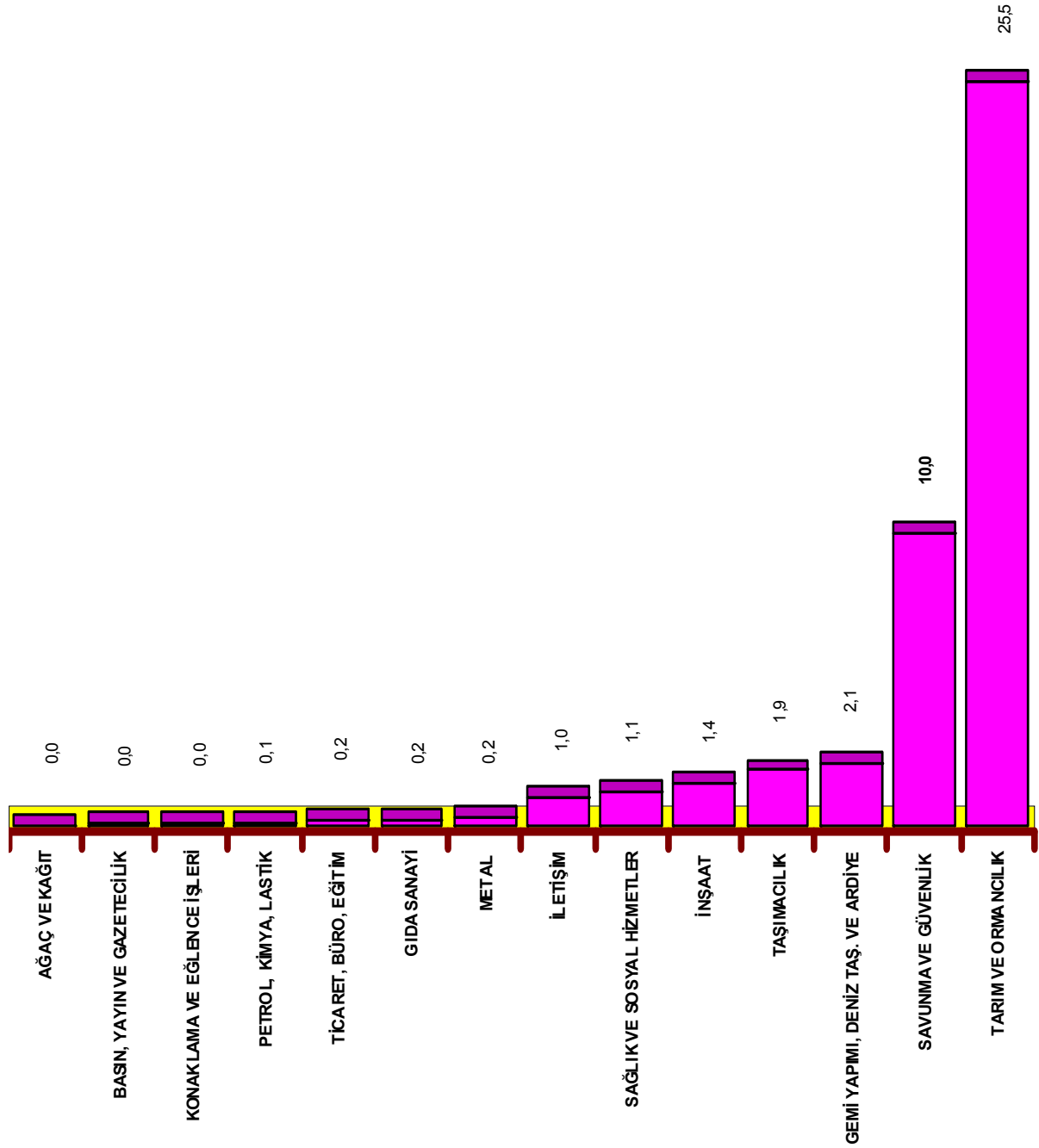
İŞKOLLARI	TÜRKİYE GENELİ TOPLAM İŞÇİ SAYISI (*)	ÜYE İŞYERLERİMİZDEKİ TOPLAM İŞÇİ SAYISI	ORAN (%)
TARIM VE ORMANCILIK	128.881	32.889	25,5
GIDA SANAYİ	538.237	883	0,2
PETROL, KİMYA, LASTİK	421.649	396	0,1
AĞAÇ VE KAĞIT	241.699	1	0,0
İLETİŞİM	70.457	681	1,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	95.826	15	0,0
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	2.368.553	3.801	0,2
METAL	1.413.151	3.222	0,2
İNŞAAT	1.562.555	21.869	1,4
TAŞIMACILIK	705.378	13.094	1,9
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	151.739	3.157	2,1
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	278.609	3.090	1,1
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	707.024	137	0,0
SAVUNMA VE GÜVENLİK	201.733	20.201	10,0
DİĞER	2.715.063	-	-
GENEL TOPLAM	11.600.554	103.435	0,9

(*) Kaynak: 29 Ocak 2014 Tarih ve 28897 Sayılı Resmi Gazete.

Tablo 1’de görüldüğü üzere 2013 yılı ortalama işçi sayısı esas alındığında, üye işyerlerimizde çalışan işçilerin toplamı, Türkiye geneli işçi sayısının %0,9’una tekabül etmektedir. Bu oran, sadece üyelerimizin faaliyette buldukları işkollarıyla sınırlı tutulduğunda %1,2’ye yükselmektedir.

Türkiye geneline göre, en yüksek işçi sayısı %25,5 ile Avcılık, Balıkçılık, Tarım ve Ormanlık işkolundadır (Grafik 1).

GRAFİK 1
İŞÇİ SAYILARININ TÜRKİYE GENELİNE ORANI (%)

İKİNCİ BÖLÜM

İSTİHDAMIN YAPISI

Bu bölümde Sendikamıza üye işyerlerindeki toplam istihdamın işkolları itibarıyla aylara göre dağılımı ve yıl içindeki seyri, yıl içinde meydana gelen işgücü devri, istihdamdaki işçilerin kıdem yıllarına göre dağılımı, toplam çalışma sürelerinin dağılımı ve işe devam yüzdesi ile ilgili veriler değerlendirilmiş, bunun yanı sıra istihdamda bulunan işçilerimizin sendikal eğilimleri ile öğrenim, medeni, yaş ve cinsiyet durumları incelenmiştir.

I- İŞÇİLERİN AYLARA GÖRE DAĞILIMI

Araştırma kapsamındaki işyerlerinde toplu iş sözleşmeleri kapsamında (daimi, geçici ve mevsimlik işçi) çalışanların 2013 yılı içinde aylara göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

TABLO 2
İŞÇİLERİN AYLARA GÖRE DAĞILIMI

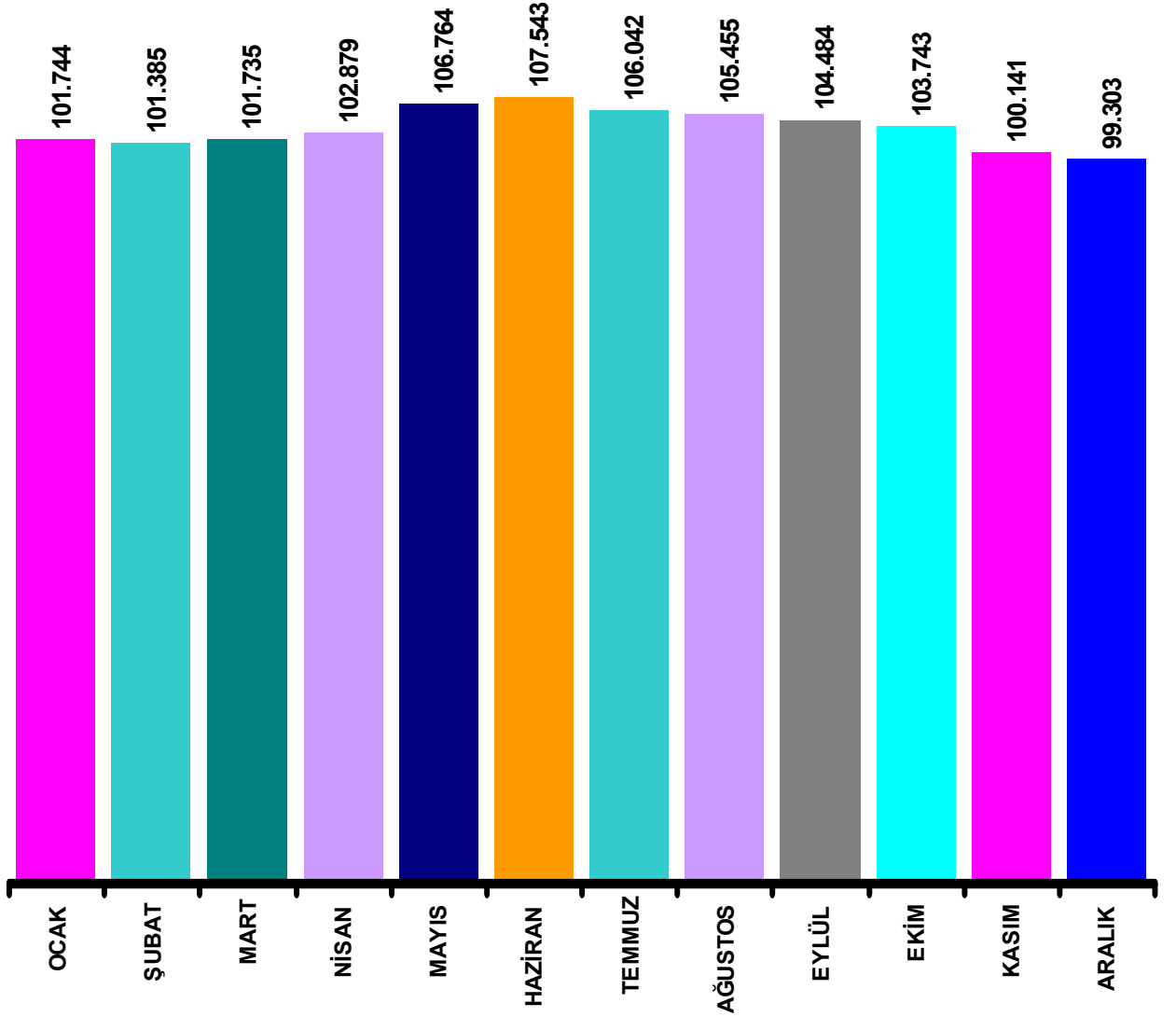
İŞKOLLARI	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YIL ORT.
TARIM VE ORMANCILIK	30.384	30.475	30.545	31.231	35.027	35.741	35.488	35.256	34.669	34.444	31.263	30.146	32.889
GIDA SANAYİ	896	888	890	893	888	883	896	891	890	873	868	845	883
PETROL, KİMYA, LASTİK	382	404	405	405	404	403	399	396	391	390	388	388	396
AĞAÇ VE KAĞIT	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
İLETİŞİM	713	705	700	699	697	693	679	671	664	657	647	645	681
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	14	14	15
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	3.857	3.854	3.835	3.825	3.817	3.809	3.786	3.780	3.770	3.763	3.762	3.752	3.801
METAL	3.180	3.308	3.296	3.287	3.277	3.278	3.191	3.171	3.158	3.159	3.178	3.180	3.222
İNŞAAT	22.556	22.331	22.241	22.236	22.231	22.265	21.829	21.693	21.442	21.315	21.184	21.104	21.869
TAŞIMACILIK	12.947	12.811	13.182	13.476	13.566	13.655	13.228	13.035	13.023	12.742	12.540	12.922	13.094
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	3.213	3.184	3.208	3.196	3.187	3.197	3.118	3.129	3.139	3.129	3.095	3.088	3.157
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	3.164	3.142	3.120	3.104	3.091	3.085	3.079	3.070	3.063	3.058	3.060	3.039	3.090
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	139	137	135	134	138	140	139	137	137	137	133	133	137
SAVUNMA VE GÜVENLİK	20.297	20.130	20.162	20.377	20.425	20.378	20.194	20.210	20.122	20.060	20.008	20.046	20.201
GENEL TOPLAM	101.744	101.385	101.735	102.879	106.764	107.543	106.042	105.455	104.484	103.743	100.141	99.303	103.435

Tablo 2'de yer alan veriler incelendiğinde üye işyerlerimizde istihdamın ilkbahardan itibaren bir miktar yükselme, sonbahardan itibaren düşme eğilimine girdiği görülmektedir.

Yıl içinde istihdamda meydana gelen dalgalanmaya Avcılık, Balıkçılık, Tarım ve Ormanlık işkolunda çalıştırılan mevsimlik işçiler sebep olmaktadır (Grafik 2).

GRAFİK 2
İŞÇİLERİN AYLARA GÖRE DAĞILIMI

II- İŞGÜCÜ DEVİR HIZI

Araştırma kapsamına dahil üye işyerlerimizde işe alınma ile tazminatlı ve tazminatsız olarak işten ayrılma değerleri Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tabloda toplam işçi sayısı olarak yıl ortalamaları dikkate alınmış, ancak işe alınma ve işten ayrılma değerlerine, geçici ve mevsimlik işçiler (iş sözleşmelerinin mevsim veya kampanya dönemi sonunda askıya alınması sebebiyle) dahil edilmemiştir.

İşe alınanların, toplam işçi sayısına oranlanması sonucunun yüzde olarak ifadesi "İşe Alınma Oranı"nı, işten ayrılanların toplam işçi sayısına oranı "İşten Ayrılma Oranı"nı, işe alınan işçiler ile işten ayrılan işçilerin toplamının genel toplam işçi sayısına oranı ise, "İşgücü Devir Hızı"nı göstermektedir.

TABLO 3
İŞE ALINAN VE AYRILAN İŞÇİLERİN DAĞILIMI VE İŞGÜCÜ DEVİR HIZI

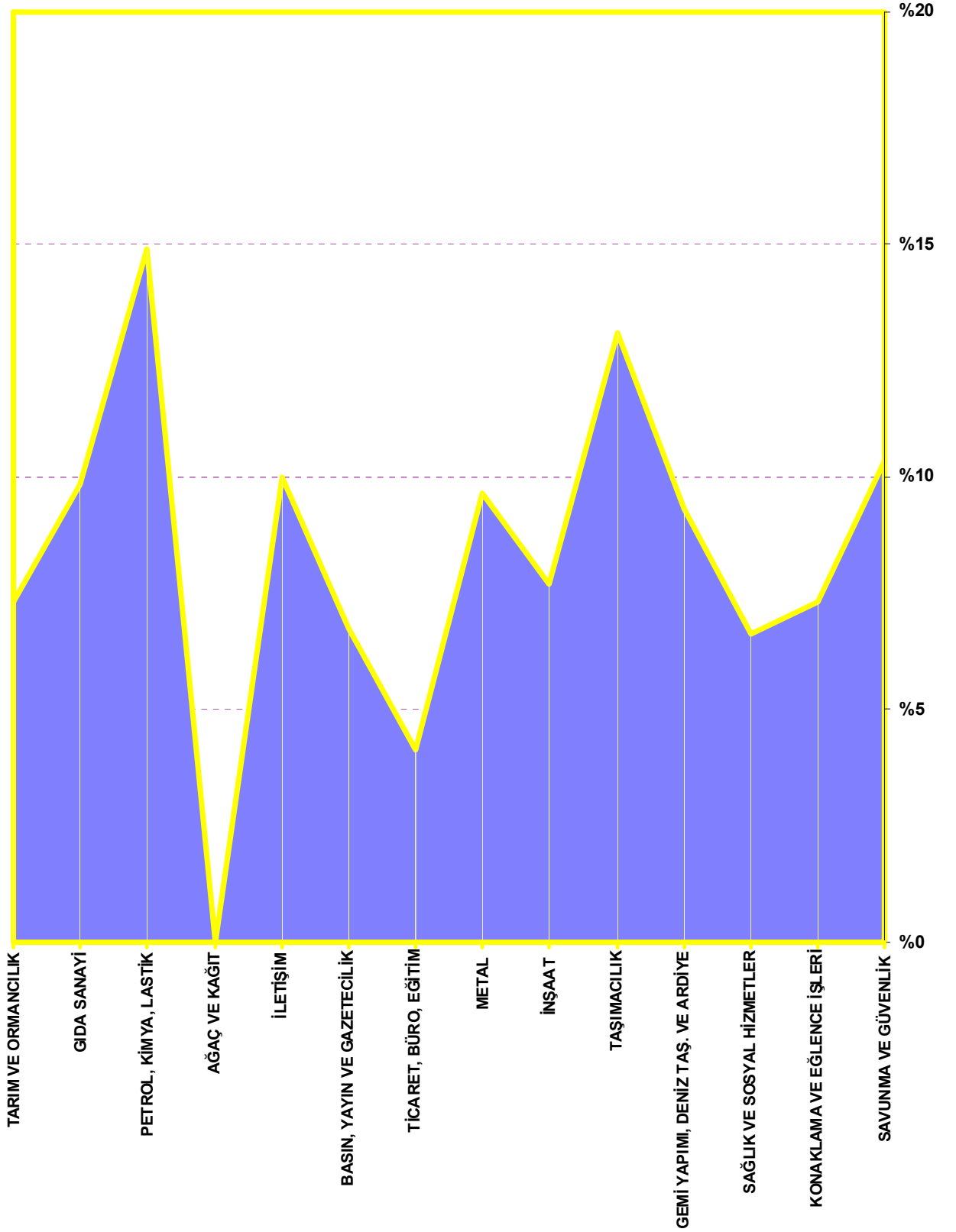
İŞKOLLARI	YIL ORT. İŞÇİ SAYISI	İŞE ALINAN İŞÇİ SAYISI	%	YIL İÇİNDE İŞTEN AYRILAN İŞÇİ SAYISI				İŞGÜCÜ DEVİRİ	%
				TAZMİNATLI	TAZMİNATSIZ	TOPLAM	%		
TARIM VE ORMANCILIK	32.889	807	2,5	1.495	104	1.599	4,9	2.406	7,3
GIDA SANAYİ	883	13	1,5	63	11	74	8,4	87	9,8
PETROL, KİMYA, LASTİK	396	24	6,1	32	3	35	8,8	59	14,9
AĞAÇ VE KAĞIT	1	0	0,0	0	0	0	0,0	0	0,0
İLETİŞİM	681	0	0,0	68	0	68	10,0	68	10,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	15	0	0,0	1	0	1	6,7	1	6,7
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	3.801	31	0,8	121	5	126	3,3	157	4,1
METAL	3.222	164	5,1	128	19	147	4,6	311	9,7
İNŞAAT	21.869	61	0,3	1.594	26	1.620	7,4	1.681	7,7
TAŞIMACILIK	13.094	919	7,0	784	9	793	6,1	1.712	13,1
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	3.157	68	2,2	210	16	226	7,2	294	9,3
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	3.090	40	1,3	145	20	165	5,3	205	6,6
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	137	2	1,5	6	2	8	5,9	10	7,3
SAVUNMA VE GÜVENLİK	20.201	980	4,9	1.044	60	1.104	5,5	2.084	10,3
GENEL TOPLAM	103.435	3.109	3,0	5.691	275	5.966	5,8	9.075	8,8

Tablo 3'de görüleceği gibi 2013 yılında 3.109 işçi işe alınmış, buna karşılık 5.691'i tazminata hak kazanarak, 275'i de tazminatsız olmak üzere toplam 5.966 işçi işten ayrılmıştır.

Bu verilere göre işe alınma oranı %3,0 ve işten ayrılma oranı %5,8 olarak gerçekleşmiş olup işgücü devir hızı %8,8 oranına ulaşmıştır.

İşgücü devir hızının en yüksek olduğu işkolu %14,9 ile Petrol, Kimya, Lastik, Plastik ve İlaç işkoludur. Bu işkolunu %13,1 ile Taşımacılık işkolu takip etmektedir (Grafik 3).

**GRAFİK 3
İŞGÜCÜ DEVİR HIZI**

III- İŞÇİLERİN KIDEM YILLARI

Üye işyerlerimizde çalışan işçilerin 2013 yılı sonu itibarıyla kıdem yıllarına göre dağılımı, işkolları dikkate alınarak Tablo 4'de gösterilmiştir.

TABLO 4
YIL SONU İTİBARIYLA İŞÇİLERİN KIDEM YILLARI

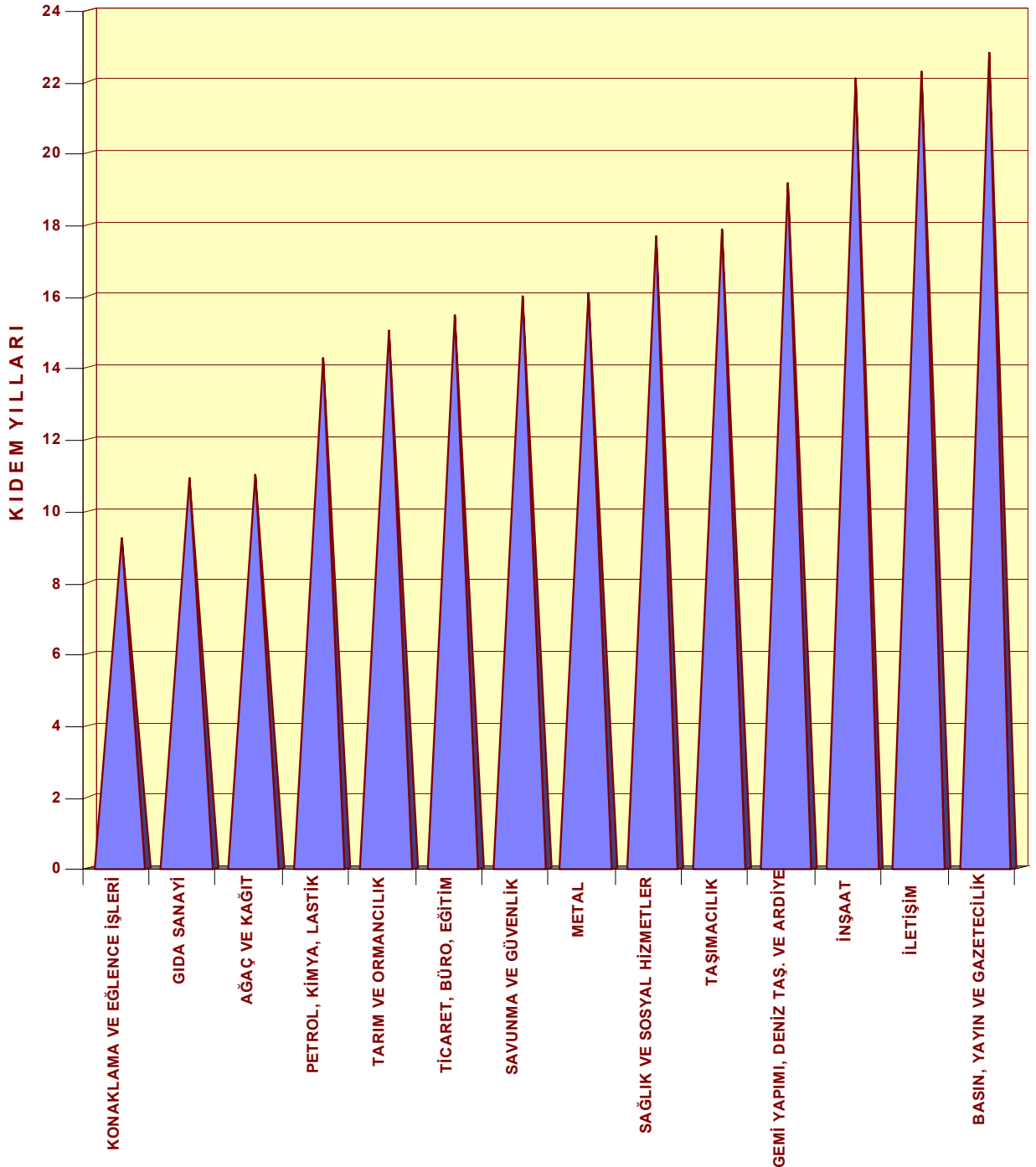
İŞKOLLARI	İŞÇİLERİN KIDEM YILLARI																TOPLAM İŞÇİ	ORT. KIDEM YILI		
	0-1	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24	25-26	27-28	29-30			31-32	33 +
	TARIM VE ORMANCILIK	220	3.444	1.711	576	1.682	923	5.154	1.593	2.074	1.499	1.862	1.964	2.845	2.299	1.148			543	288
GIDA SANAYİ	9	279	82	28	71	7	33	30	14	18	24	78	89	78	1	3	0	1	845	10,9
PETROL, KİMYA, LASTİK	1	74	39	27	4	6	6	35	65	3	20	4	7	25	26	28	9	9	388	14,3
AĞAÇ VE KAĞIT	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	11,0
İLETİŞİM	0	0	0	0	0	0	0	2	3	10	68	383	47	82	31	13	5	1	645	22,3
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2	0	6	2	1	0	0	14	22,8
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	0	11	11	19	278	669	468	413	505	269	247	267	202	188	126	52	17	10	3.752	15,5
METAL	91	340	428	142	48	51	55	189	420	111	137	123	170	209	238	240	112	76	3.180	16,1
İNŞAAT	170	216	159	227	1.178	370	679	865	712	967	2.072	3.246	1.832	1.710	1.888	1.917	899	1.997	21.104	22,1
TAŞIMACILIK	734	1.477	1.111	45	115	44	115	638	1.701	511	902	868	861	1.269	566	1.048	476	441	12.922	17,9
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	25	33	43	44	56	68	93	438	762	169	91	69	319	355	203	144	78	98	3.088	19,2
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	0	72	88	23	110	252	171	350	367	344	312	245	96	120	99	212	83	95	3.039	17,6
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	2	0	5	9	7	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	133	9,2
SAVUNMA VE GÜVENLİK	580	1.999	1.496	729	355	293	312	1.356	4.066	1.407	367	2.041	2.021	1.199	654	436	275	460	20.046	16,0
GENEL TOPLAM	1.832	7.945	5.173	1.869	3.904	2.794	7.087	5.910	10.689	5.308	6.103	9.290	8.489	7.540	4.982	4.637	2.242	3.509	99.303	17,3

Kıdem yıllarına göre dağılım tablosu 99.303 işçiyi kapsamakta olup bu sayıya 31.12.2013 tarihinde üye işyerlerimizde çalışan işçilerin tamamı dahil edilmiştir.

Tablo 4'de yer alan veriler değerlendirildiğinde, üye işyerlerimizde ortalama kıdem 17,3 yıl olduğu anlaşılmaktadır. En yüksek kıdem 22,8 yıla Basın, Yayın ve Gazetecilik işkolunda bulunmakta, bunu 22,3 yıllık İletişim işkolu takip etmektedir.

En düşük kıdem yılına sahip işkolu ise 9,2 yıllık Konaklama ve Eğlence İşleri işkoludur (Grafik 4).

GRAFİK 4
İŞÇİLERİN KIDEM YILLARI

IV- İŞ SÜRELERİNİN DAĞILIMI

2013 yılında üye işyerlerimizde çalışan 103.435 işçinin işbaşında buldukları süreler ile işe devam etmedikleri ve fazla çalışma yapılan sürelerin dağılımı Tablo 5’de gösterilmiştir.

“Yapılacak Normal Fiili Çalışma”, fiilen üretimde bulunulması gereken süreleri kapsamakta olup, ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri bu toplama dahil edilmemiştir.

“Toplam Devamsızlık”, işçilerimizin kullanmış oldukları yıllık ücretli izin dışındaki ücretli veya ücretsiz izin süreleri ile sağlık kurumlarından aldıkları istirahat sürelerinin toplamından oluşmaktadır.

“Yapılan Normal Fiili Çalışma”, yapılacak normal fiili çalışma toplamından, devamsızlık sürelerinin düşülmesiyle elde edilmiştir.

“Toplam Fazla Çalışma”, işçilerimizin 2013 yılı içinde yapmış oldukları fazla çalışma süreleri toplamından oluşmaktadır. Bu toplama; ulusal bayram, genel tatil ve hafta tatili günlerinde yapılan fazla çalışmalar da dahil edilmiştir.

“Gerçekleşen Toplam Fiili Çalışma”, yapılan normal fiili çalışma sürelerine fazla çalışma saatlerinin ilavesiyle elde edilmiş olup işyerlerimizde 2013 yılı içinde fiilen üretim yapılan toplam çalışma süresini göstermektedir.

TABLO 5
İŞ SÜRELERİNİN DAĞILIMI

İŞKOLLARI	YAPILACAK NORMAL FİİLİ ÇALIŞMA (SAAT)	TOPLAM DEVAMSIZLIK		YAPILAN NORMAL FİİLİ ÇALIŞMA (SAAT)	TOPLAM FAZLA ÇALIŞMA (SAAT)		GERÇEKLEŞEN TOPLAM FİİLİ ÇALIŞMA (SAAT)
		(SAAT)	%		(SAAT)	%	
TARIM VE ORMANCILIK	65.012.813	1.138.011	2,1	63.874.802	3.239.632	5,0	67.114.434
GIDA SANAYİ	1.686.613	71.041	5,1	1.615.573	85.108	5,0	1.700.681
PETROL, KİMYA, LASTİK	841.646	39.292	5,6	802.354	45.114	5,4	847.468
AĞAÇ VE KAĞIT	2.246	0	0,0	2.246	164	7,3	2.410
İLETİŞİM	1.401.634	0	0,0	1.401.634	0	0,0	1.401.634
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	31.062	0	0,0	31.062	558	1,8	31.620
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	7.947.801	38.233	0,6	7.909.568	494.541	6,2	8.404.109
METAL	6.383.895	310.343	5,8	6.073.553	457.033	7,2	6.530.586
İNŞAAT	44.698.392	285.555	0,8	44.412.837	779.756	1,7	45.192.593
TAŞIMACILIK	27.580.148	1.123.283	4,9	26.456.865	381.868	1,4	26.838.733
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDİYE	6.456.597	162.953	3,0	6.293.644	1.311.541	20,3	7.605.185
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	6.481.577	183.638	3,4	6.297.939	493.498	7,6	6.791.437
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	286.258	9.353	3,9	276.905	30	0,0	276.935
SAVUNMA VE GÜVENLİK	39.272.814	1.205.250	3,7	38.067.564	1.002.059	2,6	39.069.623
GENEL TOPLAM	208.083.496	4.566.949	2,2	203.516.547	8.290.902	4,0	211.807.449

2013 yılı içinde üye işyerlerimizde ulusal bayram, genel tatil ve hafta tatili günleriyle kullanılan yıllık ücretli izinlerin toplamı 90 gün olup, üretimde bulunulması gereken gün sayısı 275'dir.

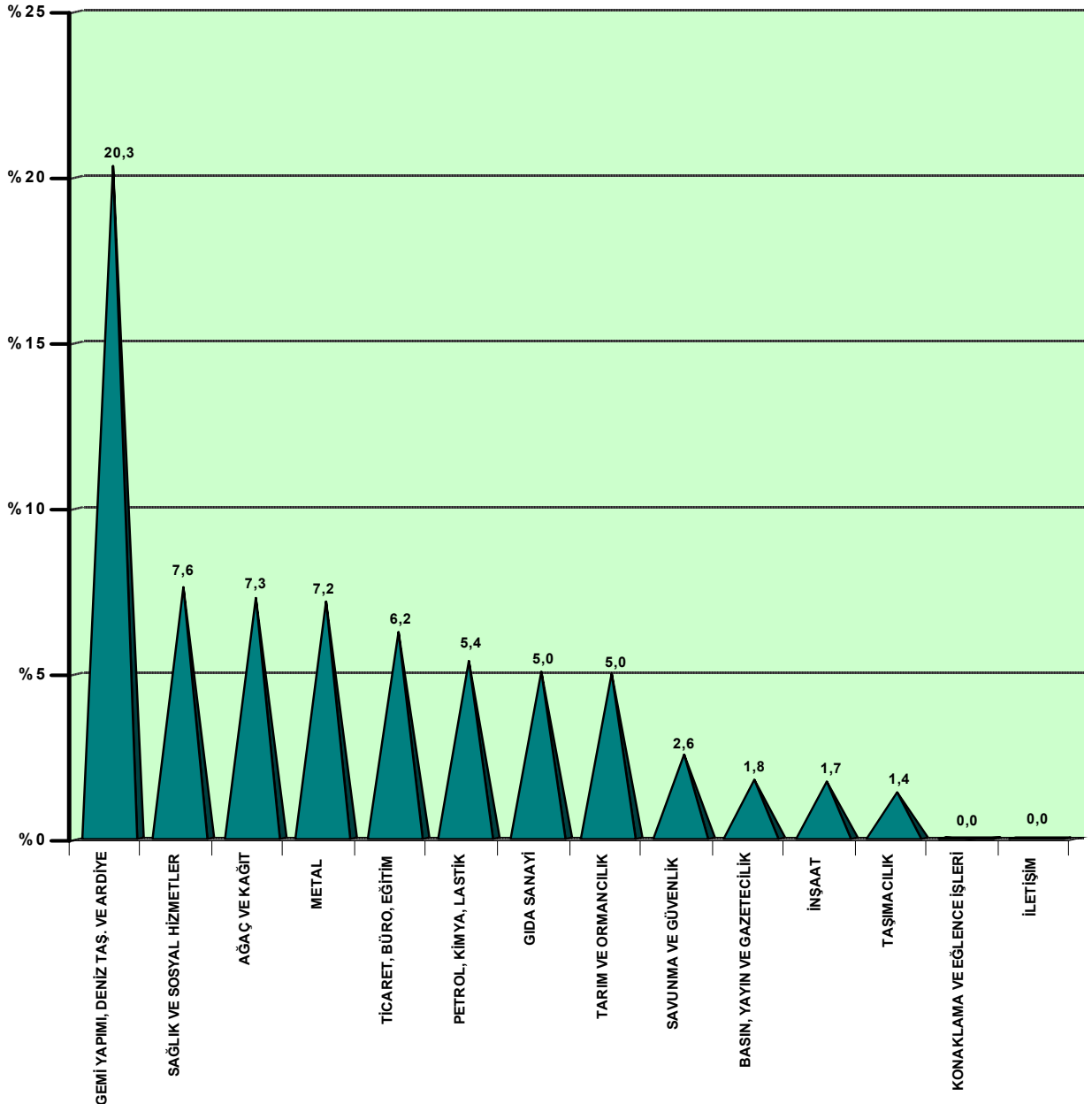
İşçilerin, 2013 yılında yapılacak normal fiili çalışma süresinin yaklaşık %2,2'si oranında işe devam etmedikleri anlaşılmaktadır. Buna göre, yıl içinde işçilerimizin işe devam yüzdesi %97,8'dir.

Fazla çalışma süresinin, yapılan normal fiili çalışma süresine oranı da %4,0 olarak gerçekleşmiştir.

Toplam devamsızlıkların çıkarılmasıyla 2013 yılında işçilerimizin günde 7,17 saat işbaşında kaldığı, fazla çalışmaların dahil edilmesiyle toplam fiili çalışmanın günde 7,46 saat olarak gerçekleştiği, buna göre haftalık fiili çalışma süresinin 44,76 saat olduğu görülmektedir.

Fazla çalışma, yoğun olarak Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı, Ardiye ve Antrepoculuk işkolunda yapılmaktadır (Grafik 5).

GRAFİK 5
FAZLA ÇALIŞMA SAATLERİ (%)

V- İŞÇİLERİN SENDİKAL EĞİLİMLERİ

31.12.2013 tarihi itibarıyla üye işyerlerimizde çalışan işçilerin sendikalara dağılımı ve sendikalaşma oranları Tablo 6'da incelenmiştir.

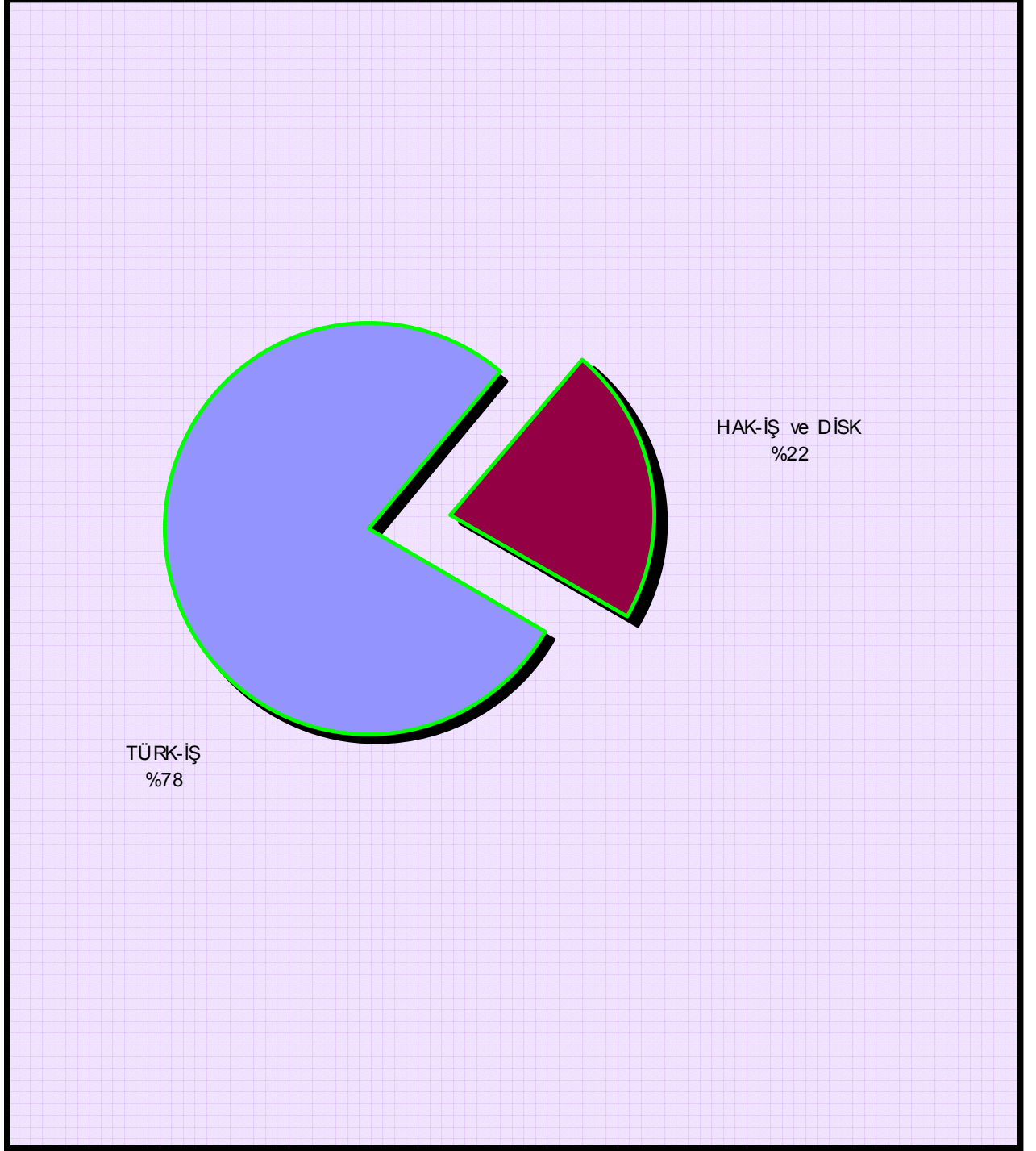
TABLO 6
YIL SONU İTİBARIYLA İŞÇİLERİN SENDİKAL EĞİLİMLERİ

İŞKOLLARI	İŞÇİ SENDİKASI	SENDİKANIN BAĞLI OLDUĞU ÜST KURULUŞ	ÜYE SAYISI	TOPLAM İŞÇİ SAYISI	%
TARIM VE ORMANCILIK	TARIM-İŞ	TÜRK-İŞ	10.583	30.146	98,3
	ÖZ ORMAN-İŞ	HAK-İŞ	19.038		
GIDA SANAYİ	ÖZ GIDA-İŞ	HAK-İŞ	845	845	100,0
PETROL, KİMYA, LASTİK	PETROL-İŞ	TÜRK-İŞ	388	388	100,0
AĞAÇ VE KAĞIT	AĞAÇ-İŞ	TÜRK-İŞ	1	1	100,0
İLETİŞİM	T.HABER-İŞ	TÜRK-İŞ	645	645	100,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	BASIN-İŞ	TÜRK-İŞ	14	14	100,0
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	TEZ-KOOP-İŞ	TÜRK-İŞ	349	3.752	100,0
	KOOP-İŞ	TÜRK-İŞ	3.402		
METAL	TÜRK METAL	TÜRK-İŞ	2.998	3.180	100,0
	ÇELİK-İŞ	HAK-İŞ	147		
	B. METAL	DİSK	34		
İNŞAAT	T.YOL-İŞ	TÜRK-İŞ	21.104	21.104	100,0
TAŞIMACILIK	DEMİRYOL-İŞ	TÜRK-İŞ	12.922	12.922	100,0
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	LİMAN-İŞ	HAK-İŞ	1.331	3.088	100,0
	T.DENİZCİLER	TÜRK-İŞ	1.745		
	DOK GEMİ-İŞ	TÜRK-İŞ	11		
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	T.SAĞLIK-İŞ	TÜRK-İŞ	3.039	3.039	100,0
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	TOLEYİS	TÜRK-İŞ	133	133	100,0
SAVUNMA VE GÜVENLİK	T.HARB-İŞ	TÜRK-İŞ	20.046	20.046	100,0
GENEL TOPLAM			98.775	99.303	99,5

Üye işyerlerimizde 31.12.2013 tarihi itibarıyla çalışan 99.303 işçinin 98.775'i sendika üyesidir. Buna göre işçilerimizin sendikal eğilimi %99,5 olup bu işçilerin %78'i TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalara, %22'si ise HAK-İŞ ve DİSK'e bağlı sendikalara üye bulunmaktadır (Grafik 6).

GRAFİK 6
İŞÇİLERİN SENDİKAL EĞİLİMLERİ

VI- İŞÇİLERİN ÖĞRENİM DURUMLARI

31.12.2013 tarihinde üye işyerlerimizde çalışmakta olan işçilerin öğrenim durumları, yüzdeleri olarak Tablo 7'de gösterilmiştir.

TABLO 7
YIL SONU İTİBARIYLA İŞÇİLERİN ÖĞRENİM DURUMLARI (%)

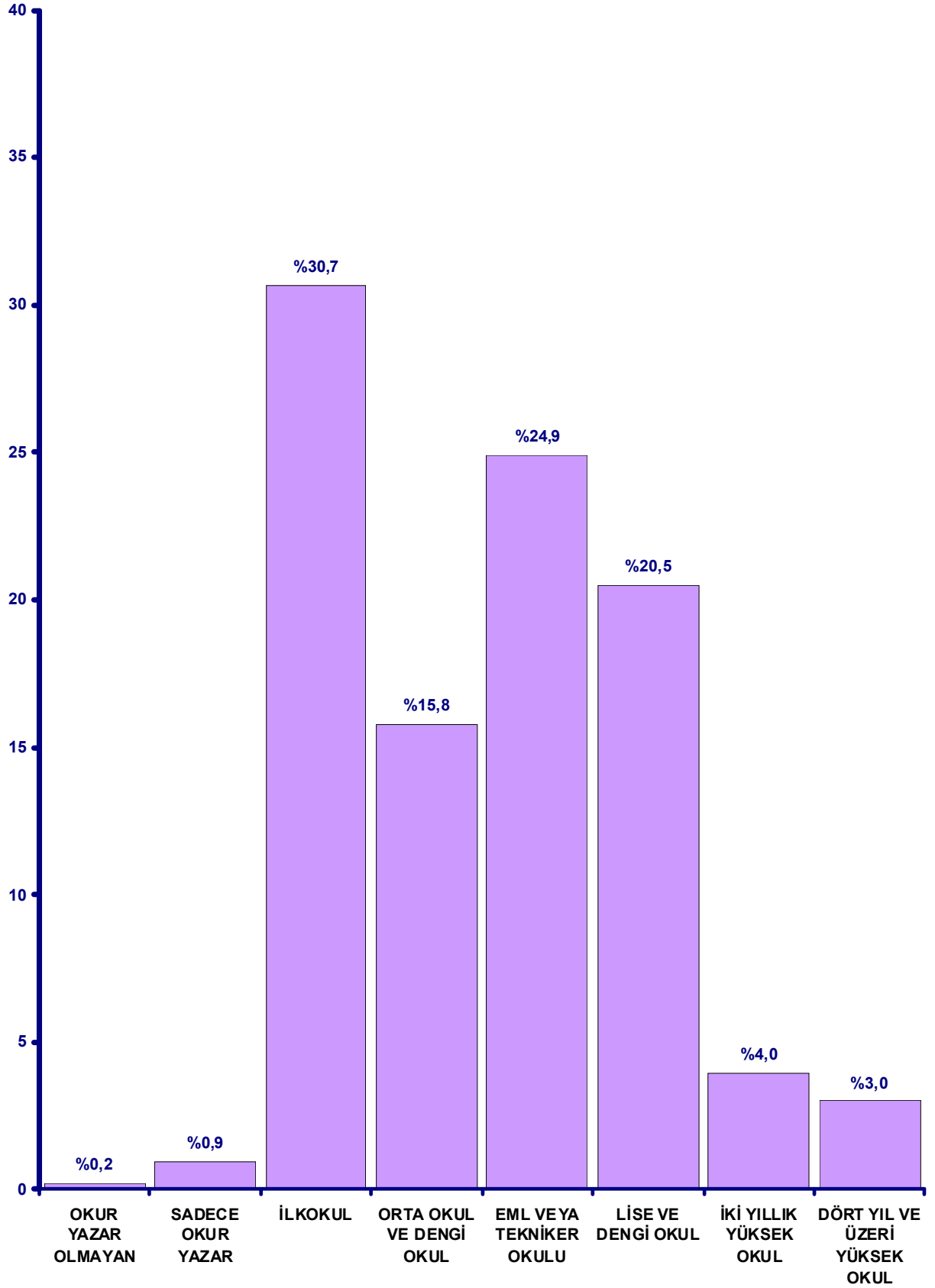
İŞKOLLARI	OKUR YAZAR OLMAYAN	SADECE OKUR YAZAR	İLKOKUL	ORTA OKUL VE DENGİ OKUL	EML VE TEKNİKER OKULU	LİSE VE DENGİ OKUL	İKİ YILLIK YÜKSEK OKUL	DÖRT YIL VE ÜZERİ YÜKSEK OKUL	TOPLAM
TARIM VE ORMANCILIK	0,6	2,2	46,9	19,3	3,7	22,7	2,3	2,2	100,0
GIDA SANAYİ	0,1	0,0	32,8	20,7	18,3	21,9	3,8	2,4	100,0
PETROL, KİMYA, LASTİK	0,0	0,0	1,8	10,6	79,9	5,9	0,5	1,3	100,0
AĞAÇ VE KAĞIT	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
İLETİŞİM	0,0	0,3	39,5	27,4	5,7	23,3	2,8	0,9	100,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	0,0	0,0	50,0	28,6	14,3	7,1	0,0	0,0	100,0
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	0,1	0,7	33,5	26,1	3,6	30,7	3,4	2,0	100,0
METAL	0,0	0,3	9,2	13,6	60,5	8,7	3,8	3,9	100,0
İNŞAAT	0,2	0,6	41,6	15,4	13,6	23,1	3,2	2,3	100,0
TAŞIMACILIK	0,0	0,5	8,5	6,3	48,5	29,4	6,6	0,2	100,0
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	0,0	0,2	11,0	9,4	45,7	16,4	3,8	13,5	100,0
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	0,3	1,0	33,8	28,4	6,8	24,3	3,4	2,1	100,0
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	0,0	0,0	46,6	16,5	6,8	18,0	3,0	9,0	100,0
SAVUNMA VE GÜVENLİK	0,0	0,0	14,5	14,1	51,4	8,9	5,9	5,3	100,0
GENEL TOPLAM	0,2	0,9	30,7	15,8	24,9	20,5	4,0	3,0	100,0

Tablo 7'den de anlaşılacağı üzere işçilerimizin;

- %0,2'si okuma yazma bilmemekte,
- %0,9'u sadece okur yazar,
- %30,7'si ilkokul mezunu,
- %15,8'i orta okul ve dengi okul mezunu,
- %24,9'u endüstri meslek lisesi ve tekniker okulu mezunu,
- %20,5'i lise ve dengi okul mezunu,
- %4,0'ı iki yıllık yüksek okul mezunu,
- %3,0'ı dört yıl ve üzeri yüksek okul mezunu,

Bulunmaktadır (Grafik 7).

GRAFİK 7
İŞÇİLERİN ÖĞRENİM DURUMLARI

VII- İŞÇİLERİN MEDENİ DURUMLARI

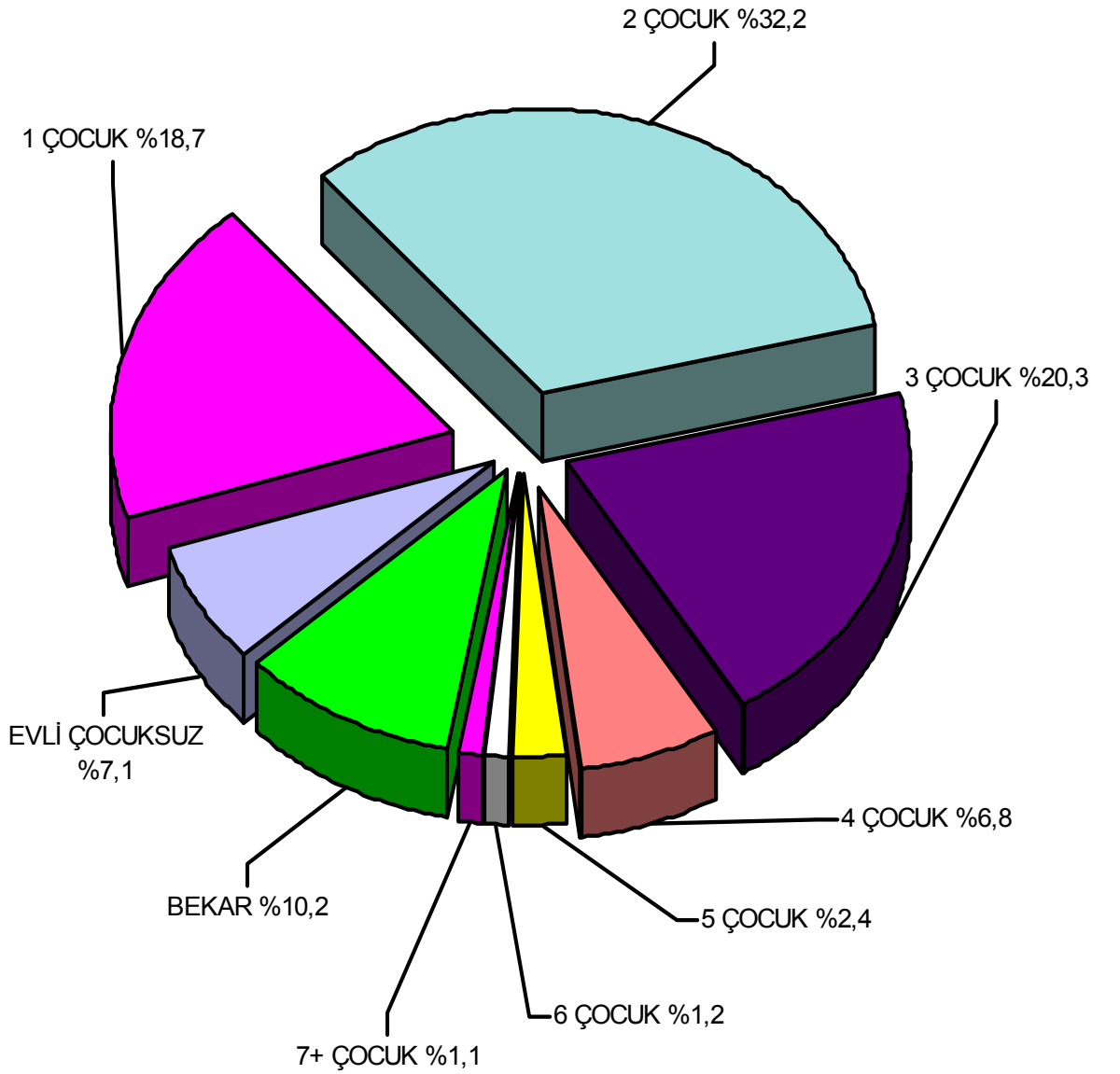
Üye işyerlerimizde 31.12.2013 tarihi itibarıyla çalışan işçilerimizin medeni durumları ve çocuk sayıları ile ilgili bilgiler yüzdeleri olarak Tablo 8'de incelenmiştir.

TABLO 8
YIL SONU İTİBARIYLA İŞÇİLERİN MEDENİ DURUMLARI (%)

İŞKOLLARI	BEKAR	EVLİ ÇOCUKSUZ	1 ÇOCUK	2 ÇOCUK	3 ÇOCUK	4 ÇOCUK	5 ÇOCUK	6 ÇOCUK	7 + ÇOCUK	TOPLAM
TARIM VE ORMANCILIK	7,2	9,4	16,3	34,5	18,9	7,5	3,1	1,5	1,6	100,0
GIDA SANAYİ	10,8	8,8	15,9	33,5	20,4	8,4	1,2	0,8	0,4	100,0
PETROL, KİMYA, LASTİK	11,3	17,3	17,0	37,9	12,6	3,6	0,0	0,3	0,0	100,0
AĞAÇ VE KAĞIT	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
İLETİŞİM	6,5	27,6	10,9	29,1	15,0	8,7	0,8	0,3	1,1	100,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	0,0	7,1	35,7	28,6	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	8,2	6,7	17,3	34,1	20,4	8,3	2,5	1,0	1,3	100,0
METAL	9,2	6,6	18,3	37,3	19,7	4,8	1,9	0,8	1,4	100,0
İNŞAAT	2,9	4,8	13,6	32,9	24,8	12,3	4,4	2,4	1,8	100,0
TAŞIMACILIK	24,8	9,0	16,4	28,2	15,2	4,6	1,3	0,4	0,2	100,0
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	14,8	4,8	18,7	38,8	16,5	4,1	1,1	0,7	0,6	100,0
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	5,5	9,6	15,5	33,2	22,3	8,7	2,4	1,3	1,5	100,0
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	15,0	0,0	23,3	48,9	11,3	0,8	0,8	0,0	0,0	100,0
SAVUNMA VE GÜVENLİK	13,3	4,3	30,6	28,4	21,6	1,6	0,1	0,0	0,0	100,0
GENEL TOPLAM	10,2	7,1	18,7	32,2	20,3	6,8	2,4	1,2	1,1	100,0

İşçilerimizin %10,2'si bekar, %89,8'i evlidir. Çocuk sayısı bakımından en yüksek oran %32,2 ile iki çocuklu bölümde görülmektedir (Grafik 8).

GRAFİK 8
İŞÇİLERİN MEDENİ DURUMLARI

VIII- İŞÇİLERİN YAŞ DURUMLARI

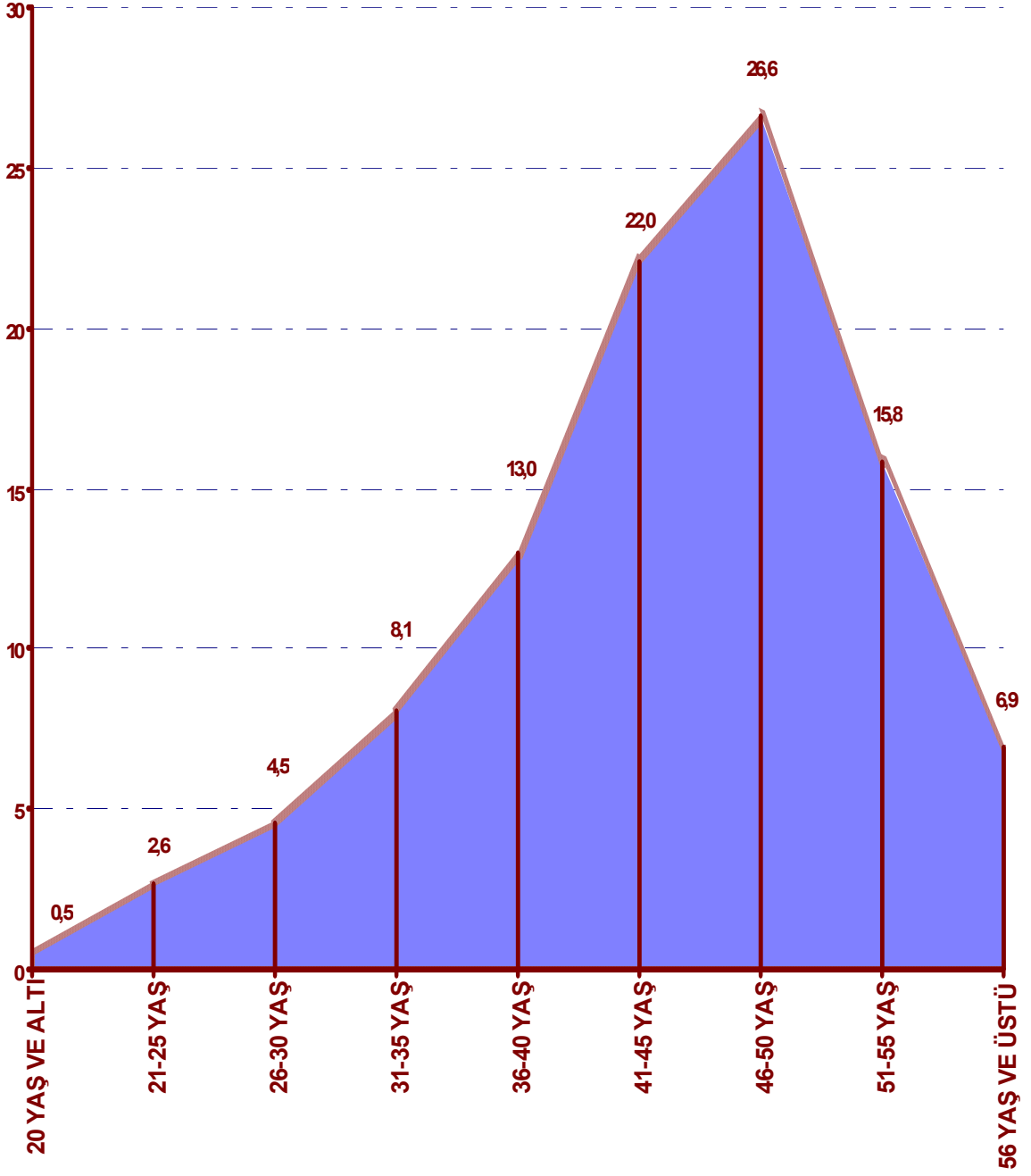
Üye işyerlerimizde 31.12.2013 tarihi itibarıyla çalışan işçilerimizin yaş durumları ilgili bilgiler yüzdeli olarak tablo 9'da incelenmiştir.

TABLO 9
YIL SONU İTİBARIYLA İŞÇİLERİN YAŞ DURUMLARI (%)

İŞKOLLARI	20 YAŞ VE ALTI	21-25 YAŞ	26-30 YAŞ	31-35 YAŞ	36-40 YAŞ	41-45 YAŞ	46-50 YAŞ	51-55 YAŞ	56 YAŞ VE ÜSTÜ	TOPLAM
TARIM VE ORMANCILIK	0,2	1,6	4,4	7,5	13,2	23,4	29,3	14,1	6,4	100,0
GIDA SANAYİ	0,1	2,6	8,2	17,5	23,2	21,2	25,2	1,5	0,5	100,0
PETROL, KİMYA, LASTİK	0,5	3,6	8,8	14,4	22,4	21,9	15,7	9,3	3,4	100,0
AĞAÇ VE KAĞIT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
İLETİŞİM	0,0	0,0	0,0	0,2	4,2	29,3	46,5	16,0	3,9	100,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	14,3	28,6	35,7	14,3	100,0
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	0,0	0,7	5,8	12,4	17,7	29,4	22,8	8,6	2,7	100,0
METAL	0,6	5,1	9,4	11,4	17,5	23,7	18,9	9,9	3,5	100,0
İNŞAAT	0,0	0,1	0,9	5,5	8,0	16,4	26,8	25,8	16,5	100,0
TAŞIMACILIK	2,7	8,1	7,9	9,6	9,2	18,7	25,7	16,2	1,9	100,0
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	0,1	0,5	1,6	6,5	19,2	20,9	26,8	18,7	5,8	100,0
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	0,0	4,1	1,0	7,9	19,1	24,2	24,0	18,1	1,6	100,0
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	0,0	0,0	3,8	24,8	23,3	24,1	21,1	3,0	0,0	100,0
SAVUNMA VE GÜVENLİK	0,3	3,6	6,2	9,3	16,4	25,9	25,0	10,0	3,4	100,0
GENEL TOPLAM	0,5	2,6	4,5	8,1	13,0	22,0	26,6	15,8	6,9	100,0

Görüleceği üzere işçilerimizin %26,6'sı 46-50 yaş aralığında bulunmaktadır. Araştırma kapsamındaki üyelerimizde çalışan 20 yaş ve altındaki toplam işçimiz sadece 499'dur. Bu sayı, oranlamada %0,5 gözükmektedir (Grafik 9).

GRAFİK 9
İŞÇİLERİN YAŞ DURUMLARI (%)

IX- İŞÇİLERİN CİNSİYETLERİ

31.12.2013 tarihi itibarıyla üye işyerlerimizde çalışan işçilerin kadın ve erkek olarak yüzdeli dağılımları Tablo 10'da incelenmiştir.

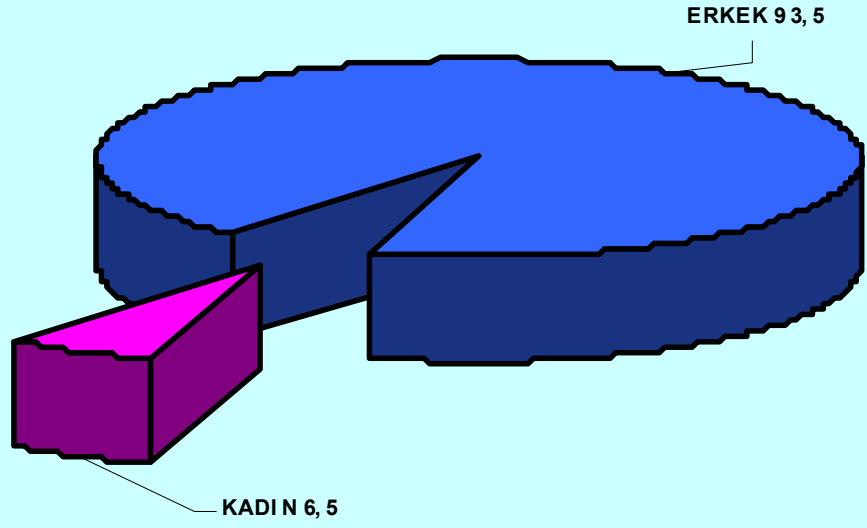
TABLO 10
YIL SONU İTİBARIYLA İŞÇİLERİN CİNSİYETLERİ

İŞKOLLARI	ERKEK	%	KADIN	%	TOPLAM	%
TARIM VE ORMANCILIK	26.796	88,9	3.350	11,1	30.146	100,0
GIDA SANAYİ	811	96,0	34	4,0	845	100,0
PETROL, KİMYA, LASTİK	374	96,4	14	3,6	388	100,0
AĞAÇ VE KAĞIT	1	100,0	0	0,0	1	100,0
İLETİŞİM	581	90,1	64	9,9	645	100,0
BASIN, YAYIN VE GAZETECİLİK	14	100,0	0	0,0	14	100,0
TİCARET, BÜRO, EĞİTİM	3.516	93,7	236	6,3	3.752	100,0
METAL	3.069	96,5	111	3,5	3.180	100,0
İNŞAAT	20.036	94,9	1.068	5,1	21.104	100,0
TAŞIMACILIK	12.804	99,1	118	0,9	12.922	100,0
GEMİ YAPIMI, DENİZ TAŞ. VE ARDIYE	3.017	97,7	71	2,3	3.088	100,0
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	2.601	85,6	438	14,4	3.039	100,0
KONAKLAMA VE EĞLENCE İŞLERİ	116	87,2	17	12,8	133	100,0
SAVUNMA VE GÜVENLİK	19.157	95,6	889	4,4	20.046	100,0
GENEL TOPLAM	92.893	93,5	6.410	6,5	99.303	100,0

Üye işyerlerimizde 31.12.2013 tarihi itibarıyla çalışan 99.303 işçinin %93,5'i erkek, %6,5'i kadındır (Grafik 10).

GRAFİK 10
İŞÇİLERİN CİNSİYETLERİ (%)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜCRET MALİYETİNİN YAPISI VE ORTALAMA ÜCRETLER

Bu bölümde üye işyerlerimizde 2013 yılı içinde gerçekleşen brüt çıplak ücret, giydirilmiş ücret ve ücret maliyeti kalemleri işkollarına göre sunulmuş ve ücret maliyetlerinin yapısı incelenmiştir.

Bu bölümde sözü edilen ödeme türleri aşağıda açıklanmıştır.

(I) Brüt Çıplak Ücret:

İşçilerin fiilen çalıştıkları günlere karşılık elde ettikleri brüt ücrettir. Buna, çalışmadan hak kazandıkları ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ve yıllık izin ücretleri de dahildir.

(II) Ücrete Bağlı Ödemeler:

Brüt çıplak ücretin artmasıyla veya azalmasıyla değişen ilave tediye ve ikramiye, fazla çalışma ücreti, prim, tazminat gibi ödemeleri kapsamaktadır.

(III) Ücret Benzeri Ödemeler:

Yapılan işin ya da işçinin özelliği itibarıyla maktu olarak belirlenen ödemelerdir. Kilometre primi, ustabaşılık primi, kar mücadelesi primi, sorumluluk zammı gibi ödemeler bu başlık altında toplanmaktadır.

(IV) Nakdi Sosyal Yardımlar:

İşçiye günlük, aylık ya da yıllık bazda nakdi olarak yapılan sosyal yardım, yemek, vasıta, çocuk, aile, eğitim, gıda, giyim yardımı gibi isimler altında yapılan nakdi ödemeleri kapsamaktadır. TİS'de aynı yapılması öngörülen yardımların yerine (giyim eşyası karşılığında para ödenmesi gibi) nakden ödeme yapılmışsa, tutarı bu bölümde değerlendirilir.

(V) Giydirilmiş Ücret:

İşçi açısından ücret geliri olarak da tarif edilen giydirilmiş ücret; yukarıda zikredilen bütün ödemelerin toplamını ifade etmektedir. (Giydirilmiş Ücret = Brüt Çıplak Ücret + Ücrete Bağlı Ödemeler + Ücret Benzeri Ödemeler + Nakdi Sosyal Yardımlar).

(VI) Ücret Maliyeti:

Giydirilmiş ücrete; doğrudan veya dolaylı yollarla işçiye aynı olarak verilen sosyal yardımlar (işyerinde verilen yemek, otobüs bileti, odun, kömür gibi) ve bir olaya bağlı olarak yapılan ödemeler (doğum, ölüm, evlenme yardımları, giyim eşyası giderleri, harcırah, yolluk, seyyar görev tazminatı gibi) ile SGK primleri işveren payı, işsizlik sigortası primi işveren payı gibi kanuni ödemelerin eklenmesiyle oluşmaktadır.

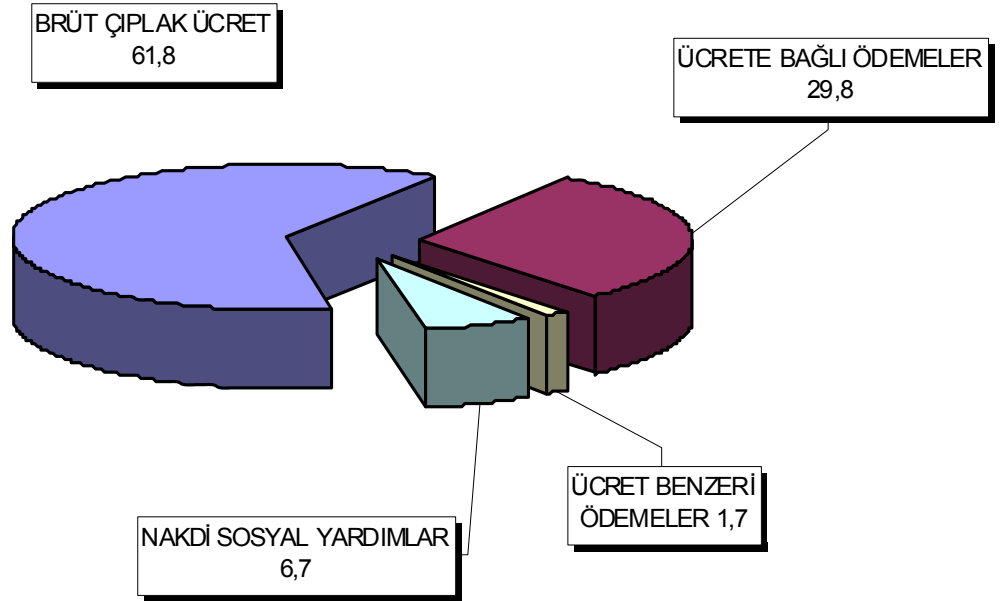
(VII) İşgücü Maliyeti:

Ücret maliyetine; ihbar ve kıdem tazminatları, geçersiz fesih nedeniyle ödenen ücret ve tazminatlar, iş sağlığı ve güvenliği, kreş, spor, eğitim giderleri gibi kanuni yükümlülüklerin ilavesiyle ortaya çıkmaktadır.

I- GİYDİRİLMİŞ ÜCRETİN DAĞILIMI

Grafik 11'de görüleceği üzere giydirilmiş ücret içinde; brüt çıplak ücretin payı %61,8, ücrete bağlı ödemelerin payı %29,8, ücret benzeri ödemelerin payı %1,7 ve nakdi sosyal yardımların payı %6,7 olarak gerçekleşmiştir.

GRAFİK 11
GİYDİRİLMİŞ ÜCRETİN DAĞILIMI (%)

II- ÜCRET MALİYETİNİN DAĞILIMI

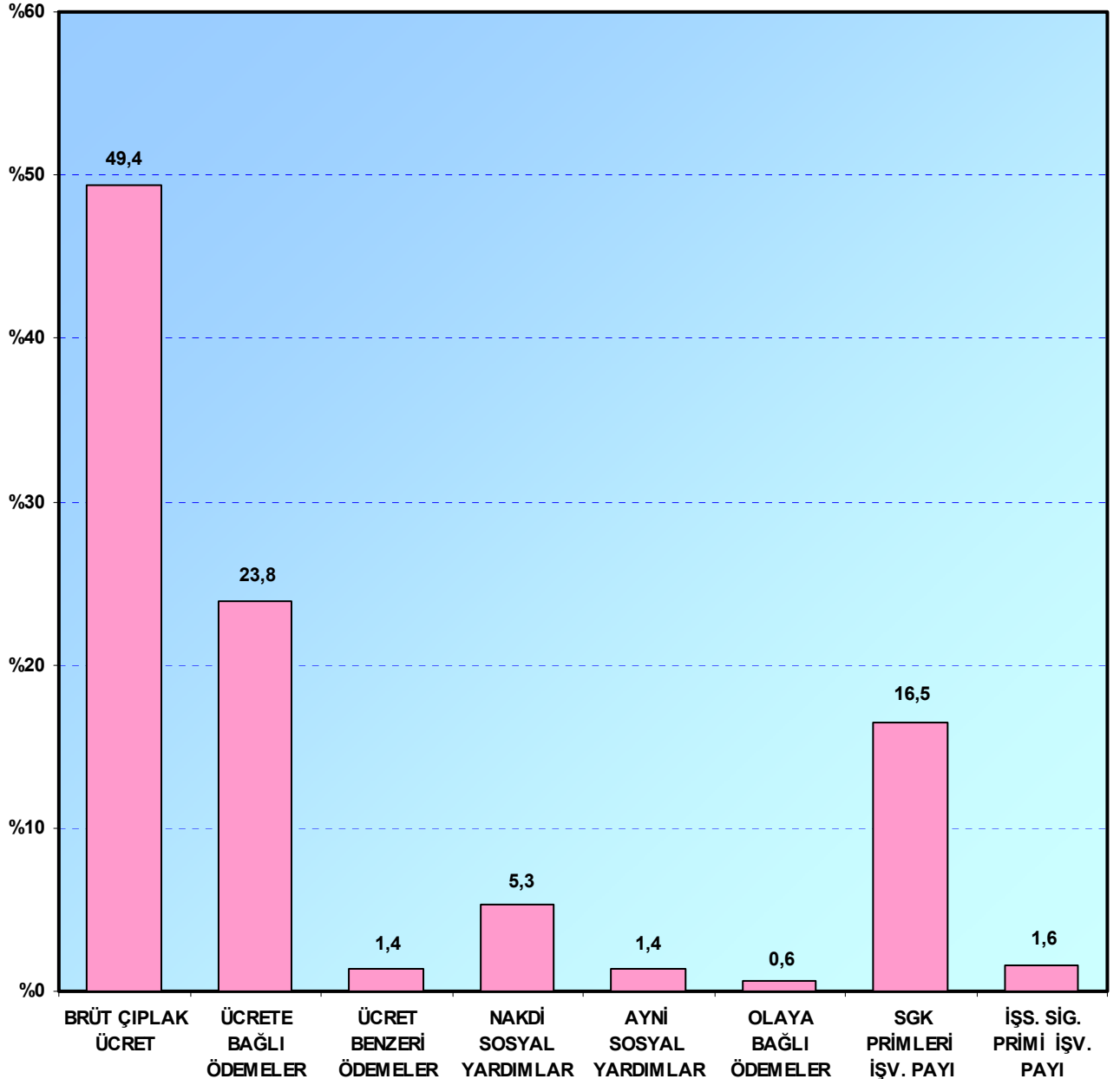
Üye işyerlerimizde ücret maliyetini teşkil eden bütün ödemeler Grafik 12'de gösterilmiştir.

Grafikte yer alan verilere göre üye işyerlerimizde 2013 yılında gerçekleşen ücret maliyetinin;

- %49,4'ünü Brüt Çıplak Ücret,
- %23,8'ini Ücrete Bağlı Ödemeler,
- %1,4'ünü Ücret Benzeri Ödemeler,
- %5,3'ünü Nakdi Sosyal Yardımlar,
- %1,4'ünü Ayni Sosyal Yardımlar,
- %0,6'sını Olaya Bağlı Ödemeler,
- %16,5'ini SGK Primleri İşveren Payı,
- %1,6'sını İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı,

Teşkil etmektedir.

GRAFİK 12
ÜCRET MALİYETİNİN DAĞILIMI (%)

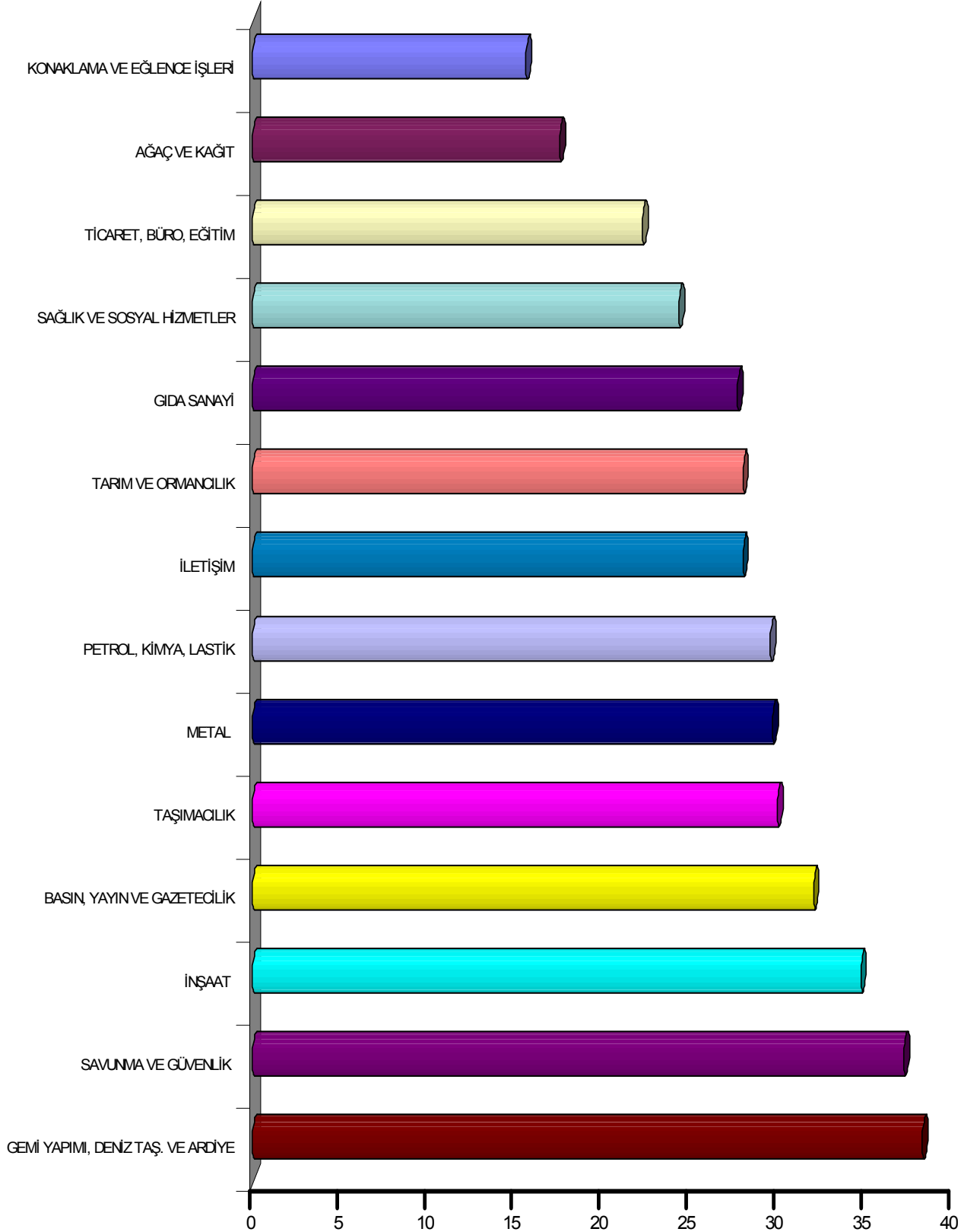

III- BİRİM ÜCRET MALİYETİ

Bir işçinin bir saatlik çalışması dikkate alınarak işçi başına düşen ücret maliyeti, yıl ortalaması ve işkolları itibarıyla Grafik 13'de gösterilmiştir.

Birim ücret maliyeti açısından en düşük işkolu Konaklama ve Eğlence İşleri, en yüksek işkolu ise Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı, Ardiye ve Antrepoculuk işkolu olarak gözlenmektedir

GRAFİK 13
BİRİM ÜCRET MALİYETİ (TL/SAAT)

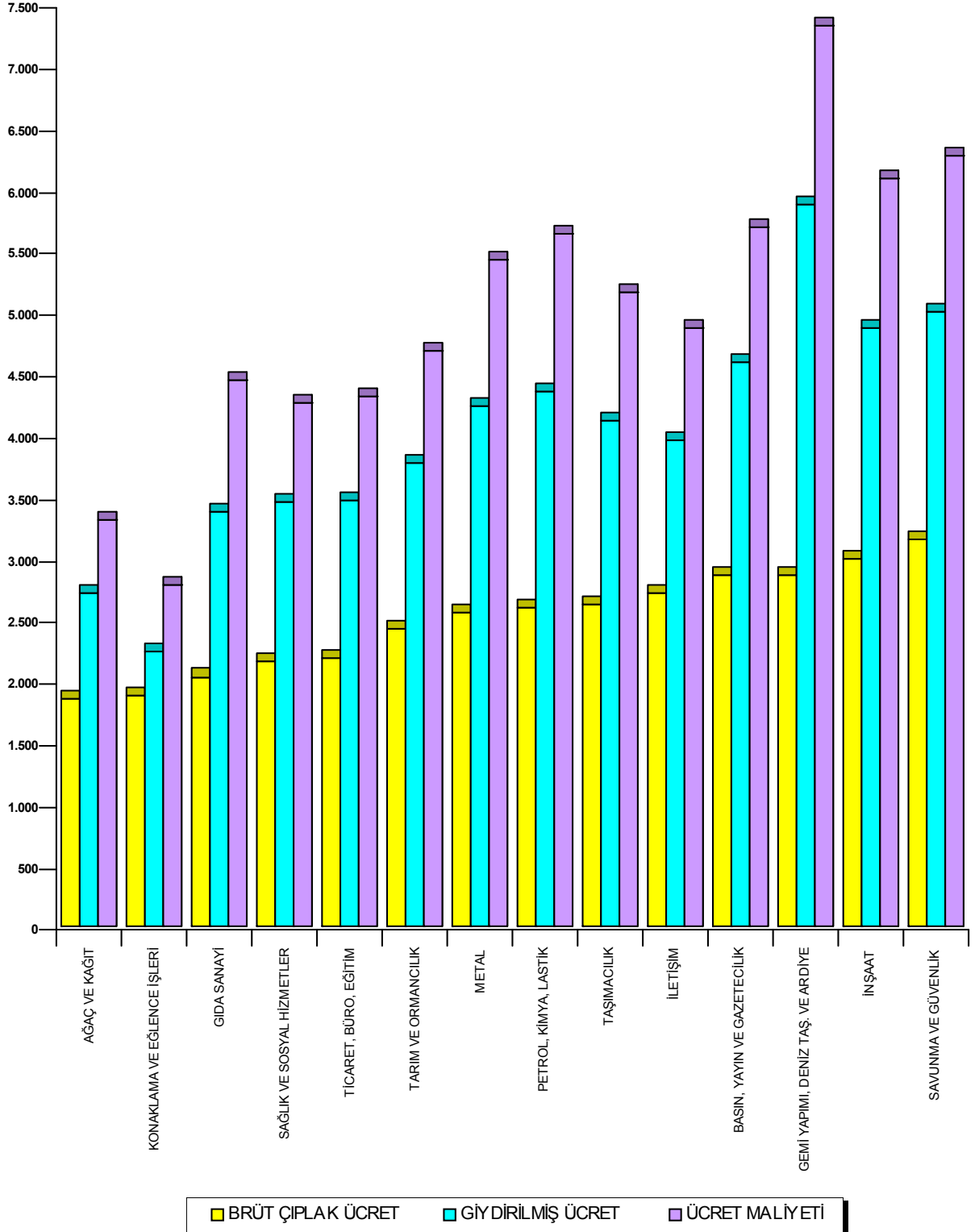

IV- ORTALAMA ÜCRETLER

Araştırma kapsamında bulunan üye kuruluşlarımızda 31.12.2013 tarihi itibarıyla ortalama brüt çıplak ve giydirilmiş ücretler ile ücret maliyetleri Grafik 14'de gösterilmiştir.

Görüleceği üzere çıplak ücrette en düşük Ağaç ve Kağıt, en yüksek Savunma ve Güvenlik işkolundadır. Ücret maliyetinde ise en düşük Konaklama ve Eğlence İşleri, en yüksek Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı, Ardiye ve Antrepoculuk işkolunda bulunmaktadır.

GRAFİK 14
ORTALAMA ÜCRETLER (TL/AY)

TÜHİS

Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası

ANKARA-HAZİRAN 2014

Yayın No: 85

tuhis.org.tr